

האסיפה הכללית של אגודת „און”

בסיכום הדו"ח הכללי מציינת ההנהלה שבדרך כלל מוצדקת ההרגשה ששנת עבודה זו נסתיימה בהצלחה.

מהדו"ח המקצועי לתשי"ז ניתן ללמוד על המצב בהתעברות. ניתן לציין שחלה השתפרות ניכרת ולא נתבלט הפרש גדול באחוזי ההתעברות במרחב האגודה לאזוריו השונים. רק ב־6 משקים עם 392 פרות אחוז ההתעברות עמד על 41 ואף פחות מזה; ב־132 משקים עם 17423 פרות נע אחוז ההתעברות בין 45 ל־62 וב־15 משקים עם 1034 פרות היתה ההתעברות למעלה מ־62% והגיעה אף ל־70% מעניינים גם המספרים המציינים את שיעורי ההתעברות לפי מספר ההזרעות לכל הפראה; לפי זה יוצא שמהזרעה אחת התעברו 59.1% מכלל ההרות. משתי הזרעות — 24.1%, משלוש הזרעות — 9.8% ומ־4 הזרעות ויותר — 7%.

גם השנה הורגשה תנודה באחוזי ההתעברות בעונות השנה השונות. חודשי השיא בהתעברות (66.5% עד 61.5%) הם נובמבר—אפריל, כלומר — עונות הסתיו, החורף והאביב; במאי מתחילה להסתמן ירידה, והשפל בשיעורי ההתעברות (53%) הוא באוגוסט—ספטמבר.

רוכזו בדו"ח המקצועי מספרים והודגמו בדיאגרמות גם ההזרעות וההמלטות לפי חודשי השנה. אין לציין שינוי בולט במגמת הקיימת, ולמעשה שליטה עדיין הכוונת ההמלטות לחדשי הסתיו והחורף מחשש ההפחתה בתנובות של הפרות הממליטות בקיץ.

בפעם ראשונה סוכמו גם מספרים על הפלות; בסיכומים אלה נכללו גם מקרים של תמותת העובר בראשית ההריון ולא רק הפלות ממש. אחוז הפרות שנמצאו הרות והפילו, או שהעובר נספג בהן הוא 4. ההבדלים בין המשקים ואף בין האיוורים בנידון זה הם גדולים. במשקים אחדים, בהם קרו הפלות רבות יותר, נודעו הסיבות (קדחת הקרצית, צהבת, מחלת פה וטלפים ועוד); לעומת זה ישנם גם מספר עדרים, הנפגעים מזה שנים אחדות בהפלות, והסיבות אינן כה ברורות; יש להניח שבמשקים אלה קיימים

ב־11 ביוני ש. ז. נתקיימה בחיפה האסיפה השנתית של האגודה להזרעה „און”. יחד עם ההזמנה לאסיפה נשלח דו"ח של הנהלת האגודה ובו חומר מעניין על פעולות האגודה והתפתחותה. בשנת תשי"ז פעלה האגודה ב־214 ישרים שנמצאו בהם 21228 ראש בקר להזרעה. לקראת סוף השנה נערך מפקד מקצועי בעדרים המסונפים לאגודה וסוכמו תוצאות ההזרעה לגבי 20318 ראש. להלן אילו מספרים על תוצאות ההזרעות בתשי"ז לעומת תשט"ז.

תשי"ז	תשט"ז	
20318	18104	ס"ה פרות מוזרעות במשקים בביקורת
151	216	יצאו עקרות
460	815	לא נבדקו להריון
19707	17073	ס"ה פרות בביקורת
33118	28739	ס"ה הזרעות לפרות בביקורת
17650	15189	התעברו
367	274	מאלה התעברו פעמיים
17283	14915	ס"ה פרות הרות
87.5	87.5	אחוז הפרות ההרות

מספר העובדים באגודה — 23; מהם — 12 מזריעים (עם 3 מחליפים, שאחד מהם אחראי לרכב), 1 במעבדה, 1 מרכז, 3 במשרד, 3 מטפלים בפריים, בחצר, בתיקונים קטנים ובשטח המספוא (20 דונם), 2 עובדות ניקיון ושומר אחד.

מרחב העבודה של האגודה מחולק ל־9 איוורים והם: העמק המזרחי, העמק המערבי, הרי אפרים, חוף הכרמל, עמק זבולון, הגליל המערבי, השומרון, עמק חפר והשרון הצפוני. לרשות האגודה 13 מכוניות — 10 לשימוש יומיומי בעבודות ההזרעה, 1 למרכז ו־2 רזרביות.

מספר הפריים בבייפר האגודה היה במוצע שנתי 26½%. ההוצאה השנתית לפר — למזון, לעבודה, לביטוח, לרפואות ולשונות היתה 1100 ל"י (בקירוב). מחיר ההזרעה שנקבע בתחילת השנה ל־11 ל"י הוזל, עם סיכום החשבונות ל־8.750 ל"י. מחיר זה הוא נמוך אף בהשוואה למחירים המקובלים באגודות. ההזרעה בחורף לארץ.

הקשרים של חברי האגודה להזרעה עם התאחדות מגדלי בקר ועוד.

נמסר בעל פה גם דו"ח מקצועי ע"י משה היימן. הוא התעכב בעיקר על ההישגים בחצי השנה האחרונה וציין שחלה התקדמות נוספת בשימוש בזירמת פרים בדוקים וכן ממשיכים בהתמדה בביצוע המבחנים של הפרים הצעירים. הוחלט על פסילת הפר "בועז" לאחר שנתגלה על יסוד המבחן שאין הוא ראוי לתפקידו. מסובך במקצת, לדברי היימן, המצב ברכישת עגלים לגידול פרים ילודי הארץ. אין ועדת הטפוח של האגודה מסתפקת בסטנדרט האמהות שנקבע ע"י ועדת הטיפוח הארצית, ואע"פ שהוצעו לאגודה מספר גדול של עגלים שנוולו לאמהות מאושרות, הרי למעשה לא מצאו ביניהם מתאימים לדרישות האגודה.

הוא מסר גם פרטים על הפרים החדשים האמריקאיים שהובאו ע"י שמעון אופנהיימר. טיבם של הפרים נראה יפה בעיני האגודה, אולם עד עתה אין לציין ב"און" הצלחה מאימפורט זה, כיוון שהפר היפה ביותר מת מיד לאחר בואו מגחלת; פר שני נתגלה חולה מחלת-לב, בשלישי — הזירמה לא טובה והוא כבר בן שנתיים, והרביעי חוסן לטיליריה וטרם התאורש. יוצא שרק אחד מהחמישה שנרכשו הפעם נכנס לפעולה, והוא נראה טוב במראהו ובמוצאו. תוך שיתוף פעולה עם מעבדת "שרות" שברחובות שוקדים על חידושים שונים בעבודת ההזרעה. לעת עתה אין לציין תוצאות מעשיות בעלות ערך מכריע, אולם מקווים לפתור שאלת שימור הזירמה לזמן ממושך יותר ואז אפשר יהיה לוותר על קבלת זירמה מהפרים לעתים תכופות, כפי שזה נהוג כיום. הוא העלה גם הצעה לייבא זירמה קפואה מארצות הברית עבור הפרות המשובחות ביותר שבעדריו.

כמעט רוב באי האסיפה השתתפו בדיונים והביעו את דעותיהם בשאלות שהועלו ע"י הנהלת האגודה.

ויכוח "סוער" במקצת התעורר בשאלת חברות חובה של חברי האגודה בהתאחדות מגדלי בקר. המתנגדים ל"כפיה" זו היו ב"כ מושבים אחדים, אם כי רוב באי כוח המושבים שהשתתפו

ליקויים בתזונת הבקר ויתכן שהוא נפגע בחסר מיגרלים.

לפי תוצאות ההזרעה בתשי"ז לא התבלטו הפרשים בעלי משמעות לגבי פוריות הפרים לגיליהם השונים. השימוש בזירמת פרים בדוקים עלה עד ל-51.5%. בשנה זו השתמשו בפעם ראשונה גם בזירמה קפואה שמקפאים במעבדות האגודה להזרעה "שרות" שברחובות. אחוז ההתרבות מזירמה קפואה היה נמוך במקצת מזה שבזירמה טריה.

לפי גזעם, רובם של הפרים הם ממוצא אמריקאי-פריזי וחלקם של ההולנדים והישראליים-פריזים קטן והולך. על מידת הניצול של הפרים הבדוקים אפשר לעמוד מהנתונים הבאים: מ"קישון" התעברו ב"און" במשך כל שנות פעולתו 13,000 פרות, והוא עדיין פעיל אם כי פוריותו פחתה במקצת; מ"גיל" התעברו באון — 10,000 פרות; מ"דנדי" התעברו ב"און" 7300 פרות ומ"קרן-שן" התעברו ב"און" במשך 13/4 שנה 4700 פרות.

לשם הכנת חליפין לפרים מגדלים 6—8 עגרים בשנה, ועד למבחן מזריעים בפרים צעירים 1500—2000 הזרעות במשך תקופה קצרה ככל האפשר. המבחן ההקדמי מתבסס על תוצאות התנובה של בנות הפר הצעיר ב-100 ימי חליבה הראשונים. על הרוב יש לכל פר העומד למבחן כ-50—70 בנות חולבות מפורות במשקים שונים. ועדת הטיפוח של האגודה מבקרת במשקים ובוחנת את טיב הבנות גם לגבי מבנה הגוף והעטין וכן על התאמתן לחליבה במכונה. השנה נערכים מבחנים לחמישה פרים בני 5—5½ שנים.

באסיפה נמסר דו"ח בעל פה על ידי הנהלת האגודה וכן השמיע את דברו בא כוח ועדת הביקורת. הדברים היו בתכלית הקיצור הובעה שביעת רצון מלאה מההתקדמות בפעולות האגודה בכל השטחים.

בא כוח ההנהלה נגע בבעיות שיש לדון בהן באסיפה ולהחליט לגביהן החלטות מסוימות. השאלות שמעסיקות את האגודה הן: ההזרעות בשבת ובחגים, ביצוע ההזרעות במושבים — בחצרות של המתיישבים או במקומות מרכזיים,

שמחת העבודה בענף הבקר בעין השופט

ובריאותם למען קיים את הענף ולקדמו. שאלנו את עצמנו מדי פעם את השאלה: „מה לעשות עוד לכרמי ולא עשיתי לו?” למה נגרע חלקנו מכל יתר המשקים. סחבנו בעול לילות וימים בתנאי עבודה מהגרועים ביותר במשק. שעות רבות כרענו ליד כל פרה וסחבנו את מכונית החליבה וכדי החלב, נוסף לכך — העמסת זבל רטוב יום-יום על עגלה ששלושה רפתנים „הר

וכי מילתא זוטרותא היא? 1200 ליטר חלב מ־56 חולבות, וממוצע של 21.6 ליטר לפרה בשקילה אחרונה!

עם כניסתנו למכון החדש השגנו כמה שיאים שלא ידענום עד כה ברפת עין-השופט. שיא בתנובת החלב האבסולוטית ובממוצע לפרה בעדר. שיא ביציבות של התנובה הגדולה ושיא במספר הפרות שהגיעו לתנובה הנעה בין 30 ל־40 ליטר ליום. מעטים היו המקרים עד כה ברפת שלנו שפרות עברו את התנובה של 30 ליטר ליום. קשה לתאר את שמחת הרפתנים בראותם את העיטנים הנפוחים השופעים חלב וצנצנות הזוכות המבריקות, ההולכות ומתמל־אות. ולא פעם נדמה לך שהפרות מתחרות ביני-הן — ובעיקר הרקורדיות שבהן — למען שתגדל שמחתנו. הפעם יש לציין „שלא לבדד ישכון הרפתן”. בניגוד לשנים עברו שלא זכינו אף לביקור של מרכז המשק ברפת, הפעם — חברים רבים היו שותפים כנים לשמחה. ובעיקר אלה העוסקים במלאכה: מסגרים ובנאים, חשמלאים וחצרנים נתנו ידם למען עוזר והשלים את החסר.

עכשיו מותר לגלות: ספקות רבים קיננו בלב בימי הדיונים בוועדת המשק על בניית מכון החליבה והעברת הרפת לשטח החדש; הטרידה אותנו השאלה — האם השקעה זו תצדיק את עצמה? בפניות שונות של המשק התהלכו שמועות על חיסול הענף. יאוש ואכזבה היו מנת חלקם של הרפתנים שהשקיעו מכוחם

ציאו את הנשמה” עד שהכניסוה או הוציאוה מהרפת, ויש להגיד: אילו הצלחת הענף היתה נקבעת רק ע”י המאמצים של העובדים היינו עומדים בזה וגם מתקדמים יותר, אולם יש עוד שותף לעסק וזאת היא הפרה, והיא לא השלימה עם המצב. תנאי קיומה ברפת הישנה היו מהגרר־עים ביותר. בתוך הרפת — צפיפות ומחנק, בחצר שמש לוהטת בקיץ וגשמים ובוץ בחורף. כל אלה מהווים סיבות מספיקות למחלות שונות, דלקות עטין ואי־התעברות.

היינו נאלצים להוציא כל שנה 15—20 ראש

להצעה בדבר השתייכות להתאחדות מגדלי בקר. עם בחירת המועצה נסתיימה האסיפה במועד הקבוע מראש והמשתתפים הספיקו לחזור באותו יום לבתיהם.

הרושם הכללי ממהלך האסיפה הוא שהאגודה מנהלת את ענייניה לשביעות רצונם המלאה של החברים ואף עצם ניהול האסיפה הוכיח את הגישה המעשית לכל הבעיות.

י. ע.

באסיפה חייבו תביעה זו, בהכירם שהנהלת ההתאחדות מסייעת במידה רבה להצלחת פעור לות האגודות להזרעה.

כן נתגלו חילוקי דעות בענין רכישת פרים לאגודה. היו שצידדו אך ורק בפריים מעבר לים — מאמריקה, והיו שהצביעו על כך שאפשר ואפשר להכין רזרבה טובה של פרים מילודי הארץ.

לבסוף הובאו להצבעה ההצעות של הוועדה המתמדת ורובן נתקבלו ללא הסתייגויות, פרט